

Ovocnář/ovocnářka (kód: 41-005-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Ovocnář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě	3
Ošetřování rostlin ručním náradím	3
Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti	3
Sklizení, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej	3
Množení ovocných rostlin	3
Hnojení ovocných stromů	3
Řízení a obsluha traktorů a jiné mechanizace	3
Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům ovocných rostlin	3
Poznávání ovocných druhů	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat jednotlivé typy výsadeb	Ústní ověření
b) Vysadit ovocný strom nebo keř v odpovídajících podmínkách	Praktické předvedení
c) Ošetřit vysázené dřeviny po výsadbě a zdůvodnit prováděnou činnost	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ošetřování rostlin ručním náradím

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést vybrané základní kultivační práce: okopávku, odplevelování, rytí, hrabání a zdůvodnit význam jednotlivých činností	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést řez ovocných stromů podle druhu, odrůdy a pěstitelského tvaru stromu, zdůvodnit provedené zásahy a vysvětlit význam a zásady provádění letního řezu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést řez ovocných keřů a vysvětlit provedené zásahy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést tvarování ovocného stromu v období výchovného řezu s využitím technických pomůcek a slovně doplnit a zdůvodnit prováděné úkony	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sklizeň, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat pojmy sklizňová a konzumní zralost u jednotlivých ovocných druhů a určit zralost předložených vzorků ovoce	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Roztřídit předložené plody a vysvětlit zásady třídění a manipulace s ovocem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Připravit ovocné plody pro expedici nebo pro následné skladování	Praktické předvedení
d) Zdůvodnit význam probírky ve vztahu ke kvalitě sklizených plodů a popsat způsoby provádění probírek	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Množení ovocných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést základní způsoby vegetativního rozmnožování ovocných dřevin	Praktické předvedení
b) Vysvětlit vliv podnože na růstové vlastnosti naštěpované odrůdy	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Hnojení ovocných stromů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Hnojit a přihnojit průmyslovým hnojivem	Praktické předvedení
b) Vyhnojit pozemek organickým hnojivem	Praktické předvedení
c) Popsat zásady bezpečné práce při manipulaci s hnojivy	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha traktorů a jiné mechanizace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zapojit kultivační nářadí za traktor	Praktické předvedení
b) Kultivovat meziřádkový prostor pomocí traktoru a přípojného nářadí	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům ovocných rostlin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologický postup při míchání a aplikaci chemických látek	Ústní ověření
b) Provést základní údržbu a seřízení rosiče, popsat jeho správnou funkci a zásady seřízení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Namíchat podle zadání postřik	Praktické předvedení
d) Provést postřik ovocných dřevin	Praktické předvedení
e) Dodržet zásady bezpečnosti práce při manipulaci s chemickými látkami	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poznávání ovocných druhů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit rostlinný druh u předložených vzorků	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Podmínkou pro připuštění ke zkoušce je předložení řidičského oprávnění skupiny T.

V kompetenci **Výsadba ovocných dřevin včetně ošetření po výsadbě** v kritériu hodnocení ad a) je třeba popsat základní pěstitelské tvary ovocných dřevin a rozdíly mezi intenzivními a extenzivními způsoby pěstování. V kritériu hodnocení ad c) je potřeba při ústním ověření věnovat pozornost vysvětlení rozdílů mezi jarním a podzimním termínem výsadby s uvedením jejich výhod a nevýhod, také je potřeba uvést a vysvětlit způsoby zabezpečení výsadby proti poškození zvířaty a vysvětlit význam opory (dočasné nebo i trvalé).

V kompetenci **Řez ovocných dřevin na trvalém stanovišti** v kritériu hodnocení ad a) a ad b) je požadováno provedení udržovacího řezu a slovní doplnění řezu letního. S ohledem na roční období v závislosti na termínu zkoušky bude v předjarním podzimním a zimním období prováděn řez jaderovin, zatímco v jarním a letním období bude prováděn řez na peckovinách. Důležitou součástí ověření kritéria je uchazečovo doprovodné vysvětlení záměru řezu. V kritériu ad c) budou jako pomůcky využity zejména kolíčky, drát a závaží.

V kompetenci **Sklizet, třídění, skladování a expedice ovoce a jeho úpravy pro prodej** v kritériu hodnocení ad b) a ad c) se předloží k názornému předvedení 2–15 kg plodů v závislosti na druhu, zejména pak na velikosti plodů.

V kompetenci **Množení ovocných dřevin** je potřeba prakticky předvést řízkování a množení oddělky a alespoň 4 druhy štěpování.

V kompetenci **Hnojení ovocných stromů** v kritériu hodnocení a) a b) je požadováno provedení hnojení na ploše minimálně 10 m².

V kompetenci **Řízení a obsluha traktorů a jiné mechanizace** u kritéria b) uchazeč provede meziřádkovou kultivaci minimálně 50 m délky. Zkoušející zvolí jednu z odpovídajících činností, například plečkování, mulčování, vyhrnování větví a podobně.

V kompetenci **Aplikace ochranných prostředků proti chorobám a škůdcům ovocných dřevin** v kritériu ad b) uchazeč předvede základní údržbu rosiče, tedy výměnu trysky, filtru a těsnění. V kritériích hodnocení ad c) a d) uchazeč bude pracovat jen s přípravky běžně dostupnými pro malospotřebitele, protože v případě zkoušky ani výuky není toto použití pokládáno za „komerční profesní užití přípravků na ochranu rostlin“. Zkoušející také může modelově využít jen ve vodě rozpustné látky, které nepodléhají kontrolám a regulacím například potravinářskou barvou, manganistan draselný a podobně. V kritériu d) je rozsah praktického předvedení vymezen na 10 - 20 minut v závislosti na zvolené technologii a vybavení.

V kompetenci **Poznávání ovocných druhů** bude uchazeči předloženo 10 vzorků z minimálně 5 základních v ČR pěstovaných ovocných druhů k určení druhu ovocné rostliny (odrůdové rozlišení nebude požadováno). Položkami mohou být vedle olistěných i neolistěných větví, listy, květy i suché přírodniny, herbářové položky nebo maximálně 2 fotografie například k určení habitu dřeviny. Pro splnění kritéria uchazeč určí minimálně 7 předložených položek. Při přípravě na ověřování kompetencí je zapotřebí respektovat průběh vegetačního roku v zemědělství. Je třeba, podle stavu počasí a vývoje rostlin, kumulovat vše tak, aby jednotlivé kompetence mohly být ověřeny v nejpříhodnějším období.

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a ke kvalitě výsledné práce.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zahradník a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání zaměřeném na zahradnictví.
- e) Profesionální kvalifikace 41-114-M Technik ovocnář / technička ovocnářka a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti zahradnictví.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Traktor s přípojným nářadím
- Ruční zahradnické nářadí: ocasní a sadařské pilky s otočným listem, pákové nůžky dvousečné, zahradnické dvousečné nůžky, zahradnické nože.
- Vybavení technologickými stavbami pro uchování výsadbového materiálu a ovoce (sklady)
- Odpovídající sortiment ovocných dřevin příslušného stáří nebo rozpěstovanosti
- Intenzivně obhospodařovaný ovocný sad o výměře minimálně 1 ha

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 11 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Unie zaměstnavatelských svazů ČR

Ovocnářská unie ČR

Zahradnická fakulta MENDELU se sídlem v Lednici